



За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМИТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА

РІК ВИДАННЯ 43-й.

№ 37 (1291).

9 ГРУДНЯ, 1977 р.

ВИХОДИТЬ щоп'ятниці.

Ціна 2 коп.

РАДІСНО й гордо відзначили ми славний ювілей революції. А тепер трудящі Радянської України, яка пишно квітне в братній сім'ї народів СРСР, ідути назустріч 60-річчю встановлення Радянської влади на Україні. Всі наші думки, помисли і справи в ювілейний рік — знаменний даті...

Шістдесят років Жовтня — то мить для історії, але мить, рівна століттям, і в ній відбито, відгранено безсмертний подвиг партії комуністів — розуму, честі й совісті нашої епохи. В ній — громовий заклик «Пролетарі всіх країн, єднайтесь!», відчуття і тверезе розуміння того, що «привид комунізму бродить по Європі», гордість, викликана тим, що «Росія явилася собою передовий загін революційного руху».

Малим, дуже малим був напочатку той загін. Його вела в маси палка Ленінова думка: треба мати «справжній лозунг боротьби, зуміти зрозуміти необхідність цієї боротьби, її зміст, хід і умови розвитку».

Лозунг був найдений, необхідність — усвідомлена, зміст — визначений, хід — накреслений, умови — аргументовані. Пророче звучали тоді слова:

«...російський РОБІТНИК, піднявшись на чолі всіх демократичних елементів, звалить абсолютизм і поведіть РОСІЙСЬКИЙ ПРОЛЕТАРІАТ прямим шляхом відкритої політичної боротьби до ПЕРЕМОЖНОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ». Повнivся, ставав усе могутнішим той передовий загін революційного руху. Із сотні тих, хто «штурмував небо», зір він напередодні Жовтня до 350 тисяч. Загартувався. Ззвісся до збройної боротьби і переміг.

Шлях Жовтня... Він познаний ленінськими Квітневими темами, — такими чіткими, такими однозначними, такими реалістичними. В них — тактика і стратегія, вчення наукового комунізму і його творчий розвиток, загально-російські проблеми і міжнародний революційний рух. В них — глибока віра і оптимізм: другий етап революції «повинен дати владу в руки пролетаріату і біднішим верствам селянства».

А далі — залп «Аврори» і геройка штурму Зимового палацу. ІІ з'їзд Рад і вогненні слова — соціалістична революція, про яку мріяли мільйони, здійснилась! Гуманізм перших декретів Радянської влади про мир, про землю, про права та обов'язки людини першої в світі соціа-

лістичної держави. А за тим — грозові спалахи громадянської війни — рейди Першої Кінної і розгром Юденича, биті та перебиті війська Антанти, Перекоп і Каходка, Кронштадт і волочаївські дні. Яка то місткість та яка звітність!

Шлях Жовтня... Він увібрал у себе всю мудрість ленінського кооперативного плану, місткість комуністичних суботників, даленоглядність настанови «вчитися, вчитися іще раз вчитися». І тут же вселюдський безмір-

роду і служить народові. Озброєна марксистсько-ленінським учненням, Комуністична партія визначає генеральну перспективу розвитку суспільства, лінію внутрішньої і зовнішньої політики СРСР, керує великою творчою діяльністю радянського народу, надає планомірного, науково обґрунтованого характеру його боротьби за перемогу комунізму.

Керівна і спрямовуюча сила. Її визначають хист, енергія, ідейне переконання шіст-

Шістдесят багряних літ

ний, навікі незабутній біль — смерть Володимира Ілліча, біль, перелитий мужніми у пафос творення, у симфонію відбудови народного господарства, в ораторію Кузбасу та ХТЗ, в електричний спів Дніпрогесу, в гул тракторів на безмежних колгоспних ланах, в шелест дорідної пшениці, в молодечий запал Олексія Стаканова та Олександра Бусигіна, Дусі Виноградової та Петра Кривонosa, Паїї Ангеліної та Марії Демченко. І ось уже наша третя за рахунком Конституція узаконила осяйну будову — соціалізм.

Шістдесят багряних жовтневих літ — то мить для історії, мить, яка рівна століттям. А в ній і неазрівнінний подвиг Великої Вітчизняної війни — Брестська фортеця і розгром фашистської навали під Москвою, сувора еліта Сталінградської битви і форсування Дніпра, геройка блокованого Ленінграда і оборони Одеси, непереможена «Мала земля», Сандомирський плацдарм і червоне знамено ленінської правди над поверженим рейхстагом.

А далі — зоряні рейси Юрія Гагаріна і розщеплений атом, велична Програма миру та історичний ХХV з'їзд комуністів. І народ записує свій волевияв у Конституції СРСР 1977 року: керівною і спрямовуючою силою радянського суспільства, ядром його політичної системи, державних і громадських організацій є Комуністична партія Радянського Союзу. КПРС існує для на-

надцяти мільйонів однодумців, бійців-ленинців, дерзновенних синів своєї Вітчизни.

Шістдесят багряних літ. Жовтень 1977 року — головна подія ХХ віку. Завдяки їй народилась нова історична, соціальна та інтернаціональна, спільність людей — радянський народ. Були виплекані суспільство зрілих соціалістичних відносин, високої організованості та свідомості, справжньої демократії та гуманізму, наша соціалістична змістом, інтернаціональна духом, національна формою радянська культура, нова радянська людина, ідейно загартована, з широким кругозором і зрілістю думок, високою вимогливістю до себе і товарішів. Про ці здобутки, монолітну єдність партії та народу — будівника комунізму схвилювано говорив 2 листопада цього року у доповіді на урочистому засіданні в Москві, присвяченому 60-річчю Великого Жовтня, Генеральний секретар ЦК КПРС, Голова Президії Верховної Ради СРСР товариш Леонід Ілліч Брежнєв.

Шістдесят багряних літ Жовтня... Іх прapor майорить над нами у змаганні за ударне завершення трудової вахти, ювілейного року, за гідну зустріч 60-річчя Радянської влади на Україні. Прapor нашої слави, нашої гордості, нашої честі!

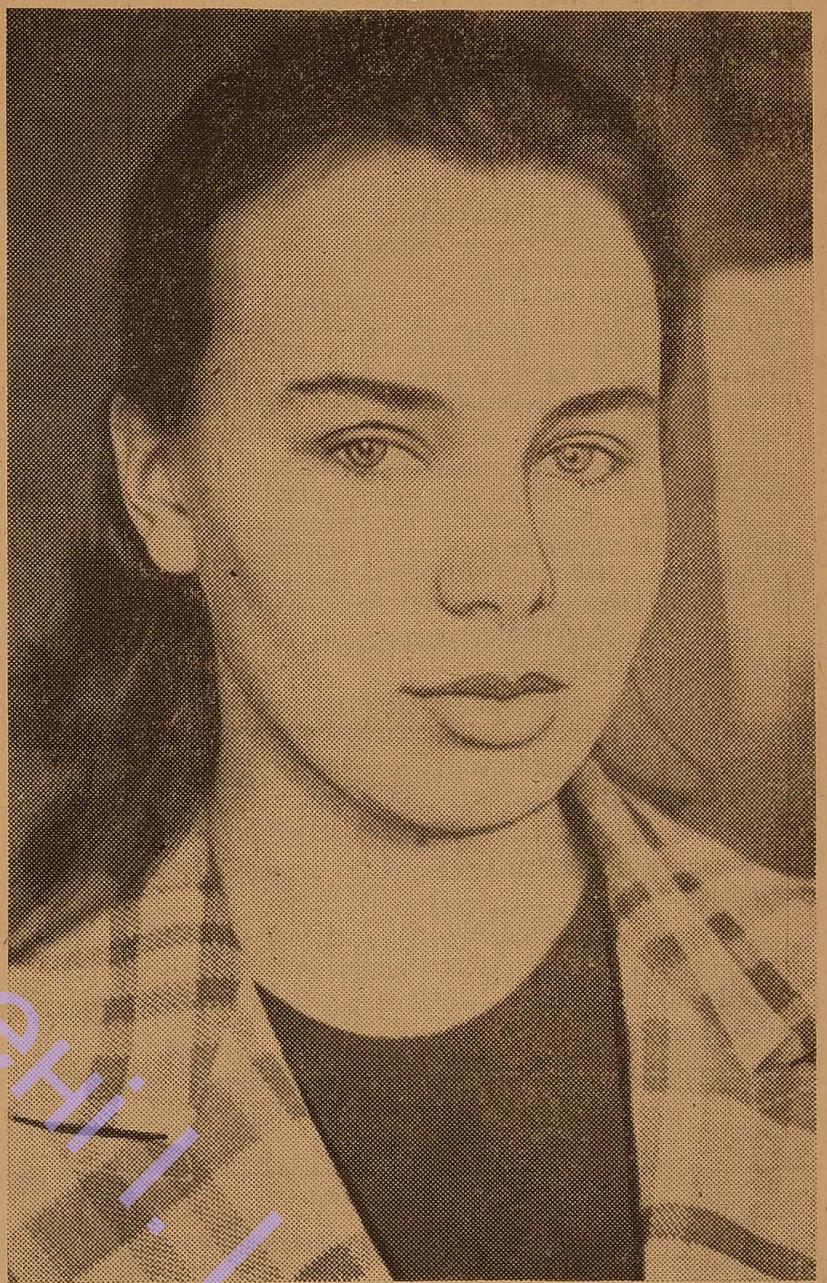
І. ДУЗЬ,
декан філологічного фа-
культету, професор,
член Спілки письменників
СРСР.

ЗАВТРА КОМСОМОЛЬЦІ ЦЕНТРАЛЬНОГО РАЙОНУ НАШОГО МІСТА ЗБЕРУТЬСЯ НА ХХIX ЗВІТНО-ВИБОРНУ КОМСОМОЛЬСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

РОЗПОВІДЬ ПРО КОМСОМОЛЬСЬКУ ОРГАНІЗАЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО РАЙОНУ І ІІ СКЛАДОВУ ЧАСТИНУ — УНІВЕРСИТЕСЬКИЙ КОМСОМОЛ — ЧИТАЙТЕ

на 2-й стор.

Правофлангові



Оксана Вязовська, яку ви бачите на знімку, нині на п'ятому курсі українського відділення філологічного факультету. З першого курсу у її залікові книжці з усіх складених дисциплін — лише відмінні оцінки. Уже саме це вимагає від неї і багато часу, і сил. А ще ж громадська робота! На II курсі вона — декан студентського деканату, на III і IV курсах — голова фахівської ради НСТ. Брала участь у багатьох наукових студентських конференціях, свою часу була третьою серед переможців олімпіаді «Студент і науково-технічний прогрес».

Відмінник навчання, активіст НСТ, добра, чуйна людина — такою знають на філфакі молодого комуніста Оксану Вязовську.

Л. КОВАЛЕНКО,
студентка V курсу.
Фото Л. Платміра.

ДЕНЬ НАУКИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ 60-РІЧЧЮ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

За ініціативою голови первинної організації товариства «Знання» біофаку професора С. Б. Грінбарта та доцента О. І. Санникової на протязі двох днів група вчених біологічного факультету у складі професора Г. В. Ткаченка, старшого викладача А. І. Корзюкова та автора цих рядків перевела в Іванівському районі Одеської області з читанням лекцій. З метою ознайомлення широких верств населення з найновішими досягненнями біологічної науки група вела широку пропаганду біологічних та медичних знань серед працівників, рятувальників, колгоспів, учителів середніх шкіл та учнів старших класів.

Всього прочитано 15 лекцій, що супроводжувались показом кольорових слайдів. Великий інтерес викликали ці лекції серед школярів. Аудиторії, де читалися лекції, були переповнені; учні давали безліч запитань, на які тут же отримували повну і конкретну відповідь. Особливо приваблює слухачів жива форма пропаганди біологічних та медичних знань у вигляді вечорів запитань і відповідей.

По лінії районного відділення товариства «Знання» лекції були прочитані також в Іванівці, Червоноармійську, Буялику.

К. ОСТАШКОВ,
професор.

**КОМСОМОЛЬСКА
ОРГАНІЗАЦІЯ
УНІВЕРСИТЕТУ
В ЦИФРАХ**

◆ Комсомольська організація університету налічує 5600 членів ВЛКСМ.

◆ 1400 комсомольців — активісти, які працюють під керівництвом комітету комсомолу.

◆ За звітний період було проведено 36 засідань комітету комсомолу, на яких обговорювались і вирішувалися актуальні питання життя комсомольської організації провідного вузу міста.

◆ 254 комсомольці виборили право підписати Рапорт Центральному Комітетові КПРС на честь 60-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції.

◆ За звітний період 8 юнаків і дівчат — студентів — були прийняті до лав ВЛКСМ.

◆ За звітний період 29 комсомольців-активістів рекомендовані для вступу в КПРС.

◆ Науковою роботою займаються 3752 комсомольці (76 проц. студентів стаціонару).

◆ Наукова робота проводиться в 142 гуртках.

◆ За останні 2 роки на республіканські конкурси наші студенти-комсомольці подали 211 наукових робіт. 52 з них були відзначені медалями, дипломами, грамотами.

◆ В районних конкурсах брали участь 377 робіт, 95 з них спеціальне жюрі визнало кращими.

◆ В університеті навчається 10 комсомольців, яким призначено Ленінські та іменні стипендії.

◆ Громадськими професіями на ФГП оволодівають 900 комсомольців, з них 50 — на відділенні комсомольської роботи.

◆ У трудовому семестрі беруть участь щороку по 10 будівельних загонів — близько 500 комсомольців.

◆ За останні два роки СБЗ університету освоїли 3 млн. 200 тис. крб. капіталовкладень.

НАША ЩОДЕННА ТУРБОТА

В. ЛЕМЗА,
перший секретар Центрального району комсомолу
м. Одеси.

◆ Комсомольська організація Центрального району, яка нараховує в своїх рядах 42006 членів ВЛКСМ — найбільша в Одеській області і одна з найбільших районних організацій в республіці.

◆ Діяльність районної комсомольської організації за звітний період була спрямована на гідну зустріч 60-річчя Великого Жовтня, втілення в життя рішень ХХV з'їзду КПРС, XVII з'їзду ВЛКСМ.

◆ Центральний район по праву називається районом молоді, яка навчається. В 10 вузах, 7 середніх спеціальних училищ закладах навчається 34872 комсомольці.

◆ До складу Центральної районної комсомольської організації входять 124 первинних комсомольських організацій, 1956 організацій на правах первинних і 51 комсомольська група.

◆ 14 комітетів комсомолу мають права району. Серед них — комітети комсомолу державного університету ім. І. І. Мечникова, інженерно-будівельного інституту, вищого інженерно-морського училища ін. В своїх рядах такі організації нараховують понад 34000 комсомольців.

◆ В робітничих колективах трудяться 2069 комсомольців. Беручи активну участь в соціалістичному змаганні на честь 60-річчя Великого Жовтня, 25 комсомольсько-молодіжних колективів, 460 молодих трудівників виконали завдання 2-х років Х п'ятирічки до ювілею Жовтня.

◆ Переможцями ленінської трудової вахти на честь 60-річчя Жовтня в районі визнані колективи державного університету ім. І. І. Мечникова (секретар комітету комсомолу Ю. Немченко), СМУ «Спецелеватормельмонтаж» (секретар комсомольської організації В. Шевченко), автобази тресту «Чорноморгідробуд» (секретар комсомольської організації А. Попов), українського муздрамтеатру ім. Жовтневої революції (секретар комсомольської організації А. Антонюк) та інші.

◆ Почесного права підписати Рапорт Ленінського комсомолу до 60-річчя Великого Жовтня удостоєні 2064 молодих гвардійців п'ятирічки нашого району.

◆ У третьому трудовому семестрі взяли участь 5034 студенти вузів і учнів технікумів. Вони працювали в 162 загонах і освоїли 22,5 млн. крб. капіталовкладень.

◆ За звітний період 467 кращих комсомольців району рекомендовано до лав КПРС. 64 члени ВЛКСМ обрані до місцевих Рад.

◆ У вищих училищах закладах району навчається 54 Ленінських і іменні стипендіати. Серед них секретар комсомольської організації історичного факультету держуніверситету Ігор Коваль, студент медичного інституту Володимир Глухов, студент будівельного інституту Анатолій Ковров, студент педінституту Віктор Думбрава.

◆ В 157 гуртках мережі комсомольського політнавчання займається 2199 комсомольців.

◆ В 1976/77 роках до лав ВЛКСМ прийнято 3864 юнаків і дівчат.

ДРУЖБІ—МІЦНІТИ!

В СУБОТОУ відбулося чергове засідання інтерклубу на біологічному факультеті. Цей вечір проходив під назвою «Система освіти в різних країнах». Організатори, викладачі кафедри іноземних мов ОДУ Е. О. Нушкян, Н. П. Віт, Н. Г. Столярова, Г. І. Млинчик доклали багато зусиль, адже основою серед радянських студентів були першокурсники. Студенти-іноземці, а іх було 27 чоловік, розповідали про свої країни, про навчання, про успіхи в розвитку системи освіти. З цікавістю слухали розповіді студентів ОДУ Ефіт Арісага (Перу), Доржпалам Цолмон (МНР), Берете Намору (Гвінея), Мулькей Джан (Афганістан), Бар'ель Хавієр (Куба), Рольф Хартманн (НДР).

Радянські студенти дали для гостей невеликий концерт. Особливо сподобались всім виступи танцювального ансамблю та ансамблю народних інструментів.

Дружно підтримував зал пісні у виконанні В. Лисака (III курс. філологічного факультету). Студенти із НДР показали присутнім жартівливий танок. Студенти-іноземці розучили пісню «Мой адрес — Советский Союз».

Такі зустрічі сприяють вихованню дружби, солідарності та інтернаціонального почуття між студентами різних країн.

Всі учасники інтерклубу висловили бажання ще не раз зустрітись.

На знімках: Катаріна Кашибова розповідає про систему освіти в ЧССР; учасники клубу.

Фото Л. ПЛАТІРІА.

ФОТОІНФОРМАЦІЯ

Великою і відповідальною є робота комсомольської організації юридичного факультету по пропаганді правових знань серед трудящих промислових підприємств, сільських трударів, школярів і інших верств населення.

В минулому навчальному році студенти юридичного прочитали 400 таких лекцій. 30 найактивніших лекторів входять до складу студентської лекторської групи. Аудиторію вони добирають собі найрізноманітнішу. Це і заводські гуртожитки, і профтехучилища, і школи... Відвідують студенти та кож на село...

Другий рік працює в МПТУ № 30 школа правових знань. Заняття в ній проводять наші студенти-юристи. Слухачі завжди задоволені лекціями, у них завжди є безліч запитань до лекторів.

В. ЧУПРУН,
студент.

На фото: лекцію в школі правових знань в МПТУ № 30 читає студент юридичного факультету Юрій ТИТОВ.

Фото автора.



Зимовій сесії— комсомольську гарантію!

На одному з перших унішньому році засідань комсомольського бюро курсу ми вирішили, що комсомольські збори будемо проводити після кожної атестації, щоб якомога глибше вивчати і аналізувати успішність студентів і вести боротьбу з тими нашими товаришами, які недбало ставляться до занять.

У нас уже пройшли одні такі збори, на яких кожен студент курсу міг чути, яка група на першому місці в успішності, яка тягне курс назад, у кого найбільше двійок з атестації, хто не має навіть трійок. На цих зборах відзвітував Юрій Стрельбицький, який з різних причин найгірше склав атестацію. Йому було визначено строк виправлення становища, і зараз у нього воно майже виправилося. На цих же зборах відповідальна за роботу академсектора С. Михайлівська представила для затвердження план роботи академсектора курсу, де значиться конкретні заходи по боротьбі з прогульниками і боржниками. Збори зажадали від старост вести найретельніший облік пропусків заняття студентами.

Роботи по покращенню успішності ми підпорядкували свою курсову стіннівку «Словесник», зі сторінок якої не сходить рубрика, присвячена академічній роботі.

Успішному складанню зимової сесії, безсумнівно, допоможуть і наші особисті комплексні плани учасників Ленінського заліку «Рішення ХХV з'їзу КПРС — в житті!», в яких ми взяли підвищені зобов'язання в навчанні.

До зимової сесії залишилося небагато часу, і ми з кожним днем активізуємо свою роботу, аби зустріти її у всеохреїнні і скласти якнайкраще.

Т. СКОРОДУМОВА,
комсогр IV курсу росій-
ського відділення філо-
логічного факультету.



СЕСІЯ—НЕ ЗА ГОРАМИ!

♦ СЕСІЯ — НЕ ЗА ГОРАМИ. ЦЕ ДЛІСНО ТАК. ІІ ДИХАННЯ ЧУТИ СКРІЗЬ У ВСЬОМУ. СЬОГОДНІ МИ НАДАЄМО СЛОВО ГОЛОВІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ГРУПИ АНАЛІЗУ УЧБОВОГО ПРОЦЕСУ ПРОФЕСОРОВІ Е. В. ДОДІНУ, КОМСОРГОВІ ІВ КУРСУ ФІЛФАКУ Т. СКОРОДУМОВІЙ ТА ЗАВІДЮЧІЙ СТУДЕНТСЬКОЮ БІБЛІОТЕКОЮ В. П. БОЗІНІЙ.

Важливий засіб підвищення успішності

Група аналізу університету проаналізувала підсумки першої (з 31 жовтня до 5 листопада) атестації. (Для перших і п'ятих курсів це вже друга атестація). Виявлено, що у звязку з сільгospроботами на II—IV курсах її передувало всього чотири учебних тижні, тому через недостатність строку для накопичення 2—3 поточних оцінок більшість студентів виявилась неатестованою з одного або кількох предметів. Так, на юридичному факультеті з 474 студентів неатестовано 102.

Представлені факультетами дані свідчать про низку учебову дисципліну — надто багато пропусків занять без поважних причин. В жовтні на механіко-математичному факультеті пропущено 5607 годин, на геолого-географічному — 2148 годин, на фізичному — 1302 годин. Звичайно, ці пропуски, позначились і на успішності студентів. Якщо в 1976/77 учебовому році кількість хороших і відмінних оцінок на геолого-географічному факультеті становила 57 проц., то на цей же період в 1977/78 учебовому році вона становить 53 проц.; на 2,7 проц. знижена кількість хороших і відмінних оцінок на історичному факультеті, не краща картина на філологічному та біологічному факультетах.

Дещо покращились показники на хімічному, фізичному факультетах і на факультеті РГФ. А от на філологічному факультеті на 0,7 проц.

стало більше незадовільних оцінок.

В ряді випадків викладачі з недостатньою відповідальністю поставили до підбиття підсумків атестації, і це позначалося на успішності студентів з відповідними предметами. Так на фізичному факультеті з психології 43 проц. незадовільних оцінок, на юридичному з курсу «Історія політвчання» — 39 проц.; з курсу «Науковий комунізм» — на механіко-математичному факультеті тільки 33 проц. студентів атестовано позитивно.

В організації і проведенні атестаційних заходів майже не беруть участь куратори академічних груп.

З дяких дисциплін на загальноуніверситетських кафедрах атестація загубила органічно властиві їй постійність та систематичність контролю. На факультетах РГФ, філологічному, історичному ще й досі нема документації успішності, 90 проц. оцінок виставляються в останні 7—10 днів перед атестацією. В цей же час майже всюди проводяться контрольні роботи, контрольні опити студентів. На семінарах і практичних заняттях викладачі прагнуть опитати якнайбільше студентів, що треба було робити з перших днів. Звідси входить, що більшість студентів залишається неатестованими, увага їх націлена на дисципліни, які підлягають атестації. В екзаменаційних же білетах містяться запитання по всьому курсу, а не тільки з тем, які читались в період

атестації. Тому виникає різниця між оцінками атестації і екзаменаційними, причому в більшості випадків на екзаменах оцінки завжди нижчі атестаційних. І виходить це тому, що з браком часу опитування на атестаціях проводиться неглибоко, поверхово.

Які ж висновки можна зробити з усього сказаного?

1. Університетській групі аналізу якості учебового процесу розробити рекомендації групам аналізу факультетів щодо оформлення документації аналізу атестації; конструктивні схеми роботи факультетських груп аналізу; більше проводити інструктивних нарад.

2. Учбовій частині, деканатам, УВК курсів і груп необхідно посилити контроль за відвідуванням студентами лекцій, семінарів, практичних занять.

3. Факультетам та кафедрам орієнтувати кураторів груп на активнішу участь кураторів в організації та проведенні атестацій.

4. Групі аналізу факультетів і кафедр повинні своєчасно подавати доповіді з записами з результатами атестації і відображенням тих заходів, які провадяться факультетами по організації атестації, методикою їх проведення, рисунками щодо необхідних організаційних заходів.

Е. ДОДІН,
професор, голова університетської групи аналізу учебового процесу.

До
сесії
готується
бібліотека

От уже і зима зирнула у вікна, припорошила першим снігом вулиці, сквала прозорим льодком калюжі. А в студентській бібліотеці почалася гаряча пора підготовки до зимової сесії.

На всіх семи пунктах видачі книг, у всіх філіалах бібліотеки проведені збори, де знов і знов вирішувались питання, як краще підготуватись до сесії, як зробити так, щоб студенти не вистоювали довгі черги за підручниками, щоб більше вільного часу залишалося у них для підготовок до іспитів.

У розмові з нашим кореспондентом завідуюча студентською бібліотекою Валентина Панасівна Бозіна розповіла, що найбільша увага в період сесії буде приділена заочникам. Адже більшість їх приїздить на сесію з районів і міст області. Для них бібліотека працюватиме з 10-ї до 20-ї години. Причому студенти заочного та вечірнього відділень обслуговуватимуться в першу чергу. З 9-ї до 16-ї години працюватимуть читальні залі у віхідні.

На факультетах, у філіалах бібліотеки виставлено стенді, присвячені 60-річчю Радянської влади, новій Радянській Конституції, вітрини з учебово-методичними посібниками; упорядковуються каталоги, готовяться тематичні підборки; відкрито вільний доступ до підшивок газет, журналів.

І вже зараз у всіх відділах бібліотеки працівники готують комплекти підручників до літньої сесії.

Наш кор.

Сьомий навчальний підготовчого

♦ НА ЗАПИТАННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА ВІДПОВІДАЄ
ДЕКАН ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ ДОЦЕНТ Ф. П. СМАГЛЕНКО.

Першого грудня на підготовчому відділенні розпочалися заняття. Цій події передувала велика і копітка робота по набору слухачів. Кілька слів, будь ласка, про цю роботу.

— Робота по набору слухачів на підготовчове відділення дійсно дуже велика, копітка і відповідальна. Вона почалася задовго, ще з червня, але найбільш інтенсивно була в жовтні і особливо в листопаді. Прийом документів від вступників до нас набагато складніший, ніж прийом документів від абітурієнтів, бо їх кожен вступник на підготовчове відділення представляє більше, і кожен документ треба ретельно перевірити. В нинішньому році на наше підготовчове подали документи 520 вступників. Від кількох документів не можна було прийняти, бо їх власники не мають права на вступ. Чисто технічної роботи так багато, що два наші секретарі не в змозі все зробити вчасно і якісно. Доводиться до цієї роботи залучати викладачів.

Дуже відповідальною і складною роботою є проведення співбесід. Побесідувати треба було з п'ятьмастиними вступників і відібрati з

них 230 кращих для зарахування.

Найбільше заяв було на спеціальності правознавство (208 на 38 місць) та історія (70 на 18 місць). Недобір маємо на спеціальності хімія, фізика, математика.

Ви, Федоре Павлович, як декан, краще будь-кого знаєте і кількісний, і якісний склад слухачів. Чи не могли б Ви зараз в загальних рисах характеризувати новий набір підготовчого?

— На підготовчове відділення нині прийшли 106 робітників промислових підприємств, 17 робітників радгоспів, 51 колгоспник, 56 юнаць, що звільнені в запас із Збройних Сил. Серед них 32 члени і кандидати в члени КПРС.

За рівнем підготовленості слухачі підготовчого відділення цього року, як і в попередні роки, не однакові. Більшість з них підготовлені достатньо, але немало є і слабко підготовлених. Загалом перше враження від нових слухачів добре, але це враження перше...

Підготовчове відділення в нашому університеті існує з 1970 року. Безумовно, справа підготовки слухачів увесь цей час удосконалювалася.

Чи є якісні зміни, скажімо, в програмі на нинішній навчальний рік?

— За час існування підготовчого відділення навчальна і виховна робота, звичайно, удосконалювалася. Але є чимало недоліків і недоробок, які треба усувати.

У навчальних програмах зміни відбулися в міру змін і вдосконалення шкільних програм. З цього року введено вивчення хімії для майбутніх геологів і географів.

Великого значення на підготовчому відділенні приділяється виховній роботі. Що нового ви прагнете зробити у нинішньому році?

— Безумовно, викладачі підготовчого набули певного досвіду виховної роботи. Цей досвід потребує вивчення і узагальнення. У минулі роки виховна робота планувалася для кожної групи. Нині ми хочемо скласти загальний комплексний план виховної роботи на підготовчому відділенні.

Нам не раз доводилось чути докори підготовчому відділенню: воно, мовляв, дає слабких студентів... Чи мають підставу такі твердження? Якщо мають, то в чому, на Ваш погляд, тут річ?

— Такі докори дійсно чути. Це торкається фізичного і механіко-математичного факультетів. На інших факультетах, як свідчить статистика, випускники підготовчого відділення навчаються на рівні з іншими студентами. Серед них є відмінники, багато громадських активістів. Однак і наші вихованці навчаються в аспірантурі або працюють на посаді асистента в університеті.

Слабкі студенти — колишні слухачі підготовчого відділення — є на тих факультетах і спеціальностях, при наборі на підготовчове відділення яких було мало заяв, так як не було конкурсу.

Готовати вчораших робітників і колгоспників до студентства — справа не лише деканату підготовчого і його викладачів, а й кафедр, деканатів і громадських організацій факультетів. Чи вважаєте Ви їхню допомогу відчутною, ефективною? Якщо ні, то чому?

Більшість керівників факультетів цікавляться навчанням на підготовчому відділенні своїх майбутніх студентів, але, на жаль, не всі і не систематично. Від кафедр хочеться мати більше уваги до підготовчого відділення, більше допомоги викладачам, що працюють на підготовчому відділенні.

Інтерв'ю провів
В. БІЛОЗЕРКО.

Протягом листопада цього року науковою бібліотекою Одеського університету під девізом «Наш сучасник» проведено дві зустрічі з вченими університету — професором М. О. Левченком і доцентом С. М. Кіро.

Доцент С. М. Кіро розповів про досягнення радянської математичної науки за 60 років Радянської влади, про нові проблеми в математиці, над якими зараз працюють вчені.

Професор М. О. Левченко, член Спілки письменників СРСР, розповів про задум і історію написання своєї нової книги «Художній літопис вогнених років», яка присвячена аналізові української рад

ЕПОХАЛЬНИЙ СЛОВНИК

З XVI ст. і аж до наших днів опубліковано чимало словників української мови різного характеру — і загальномовних, і термінологічних. Але досі не було укладено й опубліковано історичного словника української мови, тобто словника, в якому була б подана лексика української мови того чи іншого періоду її розвитку. Тепер такий двотомний історичний словник є. Його повна назва: «Словник староукраїнської мови XIV—XV ст.», у двох томах. Уклавши цей словник співробітники Інституту сучасних наук АН УРСР у Львові.

Цілком природно постає питання, чому укладачі історичного словника української мови добирали для його тільки лексику з пам'яток українського письменства XIV—XV ст.? Пояснюється це тим, що XIV—XV ст. є перші століття утворення й дальншого розвитку окремих східнослов'янських народностей та їх мов — російської, української та білоруської. Мова цих народностей зачіплювалась у письменстві. Мова пам'яток українського письменства XIV—XV ст. і стала джерелом для укладання картотеки історичного словника української мови. Всього було використано 939 пам'яток ділового письменства, з яких було дібрано близько 12 тисяч слів, розкрито їх значення й наведено ілюстративне речення.

У словникові староукраїнської мови, звичайно, подана далеко не вся лексика, що вживалася в українській народній мові в XIV—XV ст. У ньому подана вся та лексика, що була вжита в зібраних пам'ятках українського письменства XIV—XV ст. Серед 12 тисяч слів, поданих у словникові, виразно виділяються такі групи слів:

1. Слова, які успадкували українська мова з мови давньоруської, наприклад: берег, ведро, веснина — збіжжя, посіяне весною; горнець — горщик, гостинець — битий шлях, гривна — грошова одиниця тощо.

2. Слова, які утворилися в українській мові протягом XIV—XV ст., наприклад: батько, бачити, визволити, вислухати, голтьяй — безземельний селянин; лихотник — лиходій тощо.

3. Слова іншомовного походження, наприклад: бантівати (угор.) — непокоїти, турбувати; вйт (пол., нім.) — вйт; глоба (болг.) — судовий штраф; граматикъ (гр.) — писар; монета (лат.) — грошовий знак тощо.

Рецензований «Словник староукраїнської мови XIV—XV ст.» відкриває нову епоху в історії дослідження лексики української мови. За його допомогою лексикологи зможуть розкрити, проаналізувати процес формування лексичної системи української мови та закономірності її дальншого розвитку. У великій пригоді «Словник староукраїнської мови» може бути і вчителям мови. Адже згідно з новими програмами і з української, і з російської мови, в середній школі тепер приділяється багато уваги саме вивченю лексики рідної мови і мови міжнародного спілкування. Студенти-філологи, що придбають цей словник, будуть його використовувати протягом усієї своєї педагогічної діяльності.

А. МОСКАЛЕНКО.



На виставці ескізів «ЮГРОСТА» (Південного обласного відділення Всеукраїнського бюро Россійського телеграфного агентства), розгорнутий в залах Одеського художнього музею, вперше можна познайомитися з тією художньою спадщиною, яка дійшла до нас з далеких 20-х років.

Виставка говорить про «ЮГРОСТА», як про самобутнє, чудове явище в радянському образотворчому мистецтві.

В героїчні роки Жовтня і громадянської війни народилася оригінальна і невідома доті формою революційного плакату — «Вікна сатири РОСТА», що з'явилися в Москві у 1919 році.

«Предки усіх радянських сатирических журналів», — так називав їх пізніше В. Маяковський. Коли є річ, котра називається «революційний стиль», то це стилі наших «Вікон», говорив поет.

13 березня 1920 року для організації Одеського представництва Наркомінсправ і Південного товариства РОСТА з Москви прибула група товаришів, серед яких був Анський, завідувач іноземним відділом РОСТА, журналіст М. Кольцов, молодий художник Б. Єфімов.

В практиці бібліотек добре зарекомендували себе інформаційні перегляди літератури, «Дні інформації».

У відповідності з Постановою Ради Міністрів СРСР, на-казами МВССО та ректорів у вищих училищах закладах запроваджено інститут інформаторів. Інформатори працюють за планами, затвердженими завкафедрами. В їх обов'язки входить систематичне відвідування днів інформації, проведення на засіданнях кафедр усних та письмових оглядів нової літератури, а також введення бібліографічних карток на кафедрах, в лабораторіях.

Дні перегляду нових надходжень літератури практикувались ще в головній (фундаментальній) бібліотеці Новоросійського університету. В книзі одного з директорів бібліотеки П. С. Шестерикова «Постанова бібліотечної справи в університетах та деяких інших біблі-

РЕВОЛЮЦІЯ — НА МАЛЮНКАХ

мов. Вони згрупували колектив художників і поетів і організували регулярний випуск рукописних стінних газет і «Вікон сатири». Особливо великого розмаху набула діяльність «ЮГРОСТА» з травня 1920 року, коли на чолі його став поет В. Нарбут.

«Вікна» стали значно оперативнішим способом агітації, ніж звичайний плакат. Вони відгукувались майже на всі щоденні події революційної боротьби. Серед агіткампаній, в яких брали участь творці «ЮГРОСТА», були такі: вступ в Червону Армію, допомога хворим і пораненим червоноармійцям, трудова мобілізація, тиждень чистоти, місто — селу, боротьба з дезертирством, похід на кулаців і т. д.

Ескізи плакатів «Вікон» приваблюють безпосередністю передачі гостро підмічених типів, образів і сцен революційної дійсності. Характер їх реалістичний, вони пройняті активним, оптимістичним ставленням до зображеніх подій, гарячим пафосом перемоги революції. Кращі з них досягають рівня зважних узагальнень.

Важко переоцінити значення праці більш ніж сорока художників і поетів-однодумців, що присвятили себе роботі у «Віках»: їх живе, влучне слово, виразний малюнок потрібен був Одесі двадцятого року.

Місто було вихоплене у білогвардійців... Доходили тривож-

ні слухи з фронтів громадянської війни. Одеса жила напруженим життям. Художник А. М. Арго згадує: «Єдиним місцем концентрації художньої інтелігенції можна було визнати плакатний відділ РОСТА. Тут збиралися всі, хто по-справжньому був відданий Радянській владі, ті, хто був упевнений, що майбутнє Росії — комунізм».

У «Віках» працювали Б. Єфімов, тоді художник-початківець, а нині Народний художник СРСР, Лауреат Державних премій, Б. Карасев, Е. Багрицький і інші. Тексти створювали М. Кольцов, Ю. Олеша, В. Катаєв, І. Ільф, В. Сосюра.

...О восьмій ранку на Пушкінській, 11, де містилися «ЮГРОСТА», поступала інформація. На дванадцять годину дня в місті з'являлися плакати. Захоплює ентузіазм і оперативність «югристівців».

Швидкість створення не відображалася на майстерності виконання. Ескізи плакатів, що дійшли до нас, переконують в цьому. (А їх збереглося понад 1200). Кожен художник оригінальний, зі своїм, притаманним лише йому, почерком, манерою, реакцією на навколошню дійсність.

Автори плакатів «ЮГРОСТА» досягали органічної єдності малюнка і тексту.

Особливу, цікаву сторінку з історії «ЮГРОСТА» становлять малюнки і вірші Е. Багрицько-

го. Ескізи, що представлені на виставці, чікраво свідчать про те, що поет Багрицький був оригінальним художником Багрицьким. Дивлячись на його малюнки, розумієш, що вони гідно суперничають з роботами професійних художників.

Особливою декоративністю, лаконічністю, строгостю виконання, стриманім, виразним склоном відрізняються плакати Б. Косарєва, інших художників.

В передсвяткові дні художники «Вікон» брали найактивнішу участь в підготовці міста до свят 1 Травня і річниці Жовтня. Особливо відповідальною була робота, коли Одеса чекала на приїзд делегатів другого конгресу III Інтернаціоналу.

Стримані, строгі, виконані тушшю малюнки художників «Вікон РОСТА» донесли до нас зафіксовані на них події революційної боротьби в місті. Вони — своєрідні і надзвичайно цікаві документи перших років життя молодої радянської країни. Вони розповідають нам про перші кроки нового радянського мистецтва. І виставка робіт «югристівців» особливо цікава нам, сучасникам 60-річчя Жовтня.

Н. ЯКОВЕНКО,
випускниця філфаку ОДУ,
науковий співробітник
Одеського художнього музею.

ДНІ ІНФОРМАЦІЇ

(про підвищення ефективності інформаційних переглядів літератури).

отеках Росії» (Одеса, 1915) ми знаходимо цікавий момент: «Каталоги чи описи, такі необхідні для реєстрації книжкових багатств, не можуть дати нам повного уявлення, якими б досконалими вони не були, і лише найближче знайомство з книжкою чи групою книжок з даного питання може задовілити допитливий розум...».

Перегляди літератури відносились в Науковій бібліотеці ОДУ в 60-х роках і регулярно проводяться кожної середи. Кожного тижня на переглядах експонується 400—500 примірників книг, брошур, періодичних видань та видань, які продовжуються, а також інших видів літератури. Книги розташовуються в систематичному по-

рядку по кожній з галузей знань. Відвідувачі мають можливість знайомитися з літературою не тільки свого профілю, а й з політичною, художньою літературою, довідково-інформаційними посібниками, книжками з мистецтва, можуть отримати кваліфіковану консультацію у головного бібліотекаря В. С. Фельдмана.

Зараз бібліотека проводить перегляди новинок на протязі всього дня. З цією метою відділена самостійна кімната, але відвідування майже не збільшилось. Середнє число відвідувачів — 70—80 чоловік, що в порівнянні з кількістю співробітників університету явно недостатнє. Співки інформаторів та референтів давно не понов-

лялись, основний контингент відвідувачів залишається «майже незмінним». Це представники кафедр історії КПРС, давньої історії, історії України, мікробіології, ботаніки, англійської мови, російської мови, загального мовознавства, російської літератури, зарубіжної літератури, філософії, геометрії та топології, економічної географії та деяких інших.

Нам здається, що перегляди літератури повинні відвідувати не тільки викладачі, науково-допоміжний персонал університету, аспіранти, але й студенти старших курсів. Ми гостинно розчинмо двері перед новими відвідувачами і бажаємо, щоб наші зусилля, спрямовані на підвищення ефективності переглядів, були більш ефективними.

Л. ОРЛОВА,
зав. відділом наукової бібліотеки.

Конкурс пісні

СТУДКЛУБ
І РЕДАКЦІЯ НАШОЇ ГАЗЕТИ

оголошують конкурс на кращу пісню (або текст до пісні), присвячуєну студентському життю, комсомолу, нашому університетові, рідному місту Одесі.

Пісні-переможці виконуватимуться на фестивалі «Студентська весна», а їх автори будуть нагороджені.



Сатиричним олівцем



Хочете загадку?

«Хочемо!» — чую я від багатьох читачів. Але загадка буде адресована не всім читачам, а тільки деканатові юридичного факультету.

Адже це студентки юрфаку Н. Зайко і Г. Лісна влаштували в кімнаті 402 гуртожитку № 4 філіал комісійної крамниці і перепродують

там не лише «тіні зелені, сухі, лак, помаду і дермакол польські», а й «джинсові куртки і синтетичні кофти 44—46 розміру» і (от працює фірмаль) «чобітки японські 36—37 розміру (на худі ноги)»...

Назви товарів, які можна купити у «філіалі», ми вичитали в оголошенні на одному з поверхів гуртожитку. Жаль, не вказані ціни...

У вільний від торгівлі час дівчата відвідують лекції на IV курсі, але вчаться так по-гано, що досі мають борги за літнію сесію.

Хочу загадати загадку деканатів і громадським організаціям юрфаку. «Чи можуть Н. Зайко і Г. Лісна вчитися на юридичному факультеті і одночасно займатися не досить чистими справами?»